

УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ДРУГОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
ХУДИК МИКОЛА ПАВЛОВИЧ
УХВАЛА

14 лютого 2020 р.

Київ

991/0/18-20

Член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Худик Микола Павлович, здійснивши попереднє вивчення скарги (заяви) Лупінської Олени Альфредівни стосовно судді Другого апеляційного адміністративного суду Зеленського Володимира Вікторовича (за дії вчинені на посаді судді Харківського апеляційного адміністративного суду),

встановив:

1 грудня 2017 року до Вищої ради правосуддя за вхідним № 1966/0/20-17 з Вищої кваліфікаційної комісії суддів України надійшла скарга (заява) Лупінської О.А. на дії судді Харківського апеляційного адміністративного суду Зеленського В.В. (нині суддя Другого апеляційного адміністративного суду) під час розгляду справи № 820/1228/16.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу справи між членами Вищої ради правосуддя від 4 грудня 2017 року вказану скаргу (заяву) передано члену Вищої ради правосуддя Бойку А.М. та у зв'язку з припиненням його повноважень відповідно до протоколу повторного автоматизованого визначення члена Вищої ради правосуддя від 24 травня 2019 року зазначену скаргу (заяву) передано мені для проведення попередньої перевірки.

Статус, повноваження, засади організації та порядок діяльності Вищої ради правосуддя визначаються Конституцією України, законами України «Про Вищу раду правосуддя» та «Про судоустрій і статус суддів».

Статтею 108 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та статтею 42 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» встановлено, що Дисциплінарне провадження щодо судді здійснюють дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя у порядку, визначеному Законом України «Про Вищу раду правосуддя», з урахуванням вимог цього Закону. Дисциплінарне провадження розпочинається після отримання відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» скарги щодо дисциплінарного проступку судді, повідомлення про вчинення дисциплінарного проступку суддею або після самостійного виявлення членами Вищої ради правосуддя з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення суддею дисциплінарного проступку, або за ініціативою Дисциплінарної палати, Комісії з питань доброчесності та етики чи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у випадках, визначених законом (дисциплінарна скарга).

Відповідно до пункту 19 розділу III «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Вищу раду правосуддя» заяви (скарги) щодо поведінки

суддів місцевих та апеляційних судів, передані Вищою кваліфікаційною комісією суддів України Вищій раді правосуддя, розглядаються Дисциплінарними палатами Вищої ради правосуддя в порядку, встановленому цим Законом. Перевірка заяви (скарги) на відповідність вимогам, визначеним на день її подання, здійснюється членом Вищої ради правосуддя одноособово.

Відповідно до частини першої статті 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач), вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону та за наявності підстав, визначених пунктами 1-5 частини першої статті 44 цього Закону, повертає дисциплінарну скаргу скаржнику.

Вимоги до дисциплінарної скарги встановлено частиною другою статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 року № 1402-III. Аналогічні вимоги до дисциплінарної скарги містила стаття 93 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 7 липня 2010 року № 2453-VI (в редакції закону, чинній на день подання скарги).

У скарзі Лупінська О.А. зазначає, що суддя Зеленський В.В. постановив ухвалу про відкриття апеляційного провадження від 10 травня 2016 року у справі № 820/1228/16 за апеляційною скаргою компанії «НОВААГРО ЛІМІТЕД» (далі – Компанія), тобто особи, чиї права, інтереси та обов'язки безпосередньо не вирішувалися постановою місцевого адміністративного суду. При цьому суддя Зеленський В.В. не звернув увагу, що вказана апеляційна скарга подана із пропуском строку апеляційного оскарження та одразу відкрив апеляційне провадження. Натомість апеляційна скарга відповідача ТОВ АПА «Агросвіт» ухвалою суду від 29 квітня 2016 року була залишена без руху з підстав несплати судового збору.

Скаржник також зазначає, що суддя Зеленський В.В. 10 травня 2016 року постановив ухвалу, якою закінчив підготовку адміністративної справи за апеляційною скаргою Компанії до розгляду, призначив її до апеляційного розгляду лише через 5 місяців з дня відкриття провадження у справі (на 13 жовтня 2016 року). Наступного дня суддя постановив ухвалу, якою зупинив провадження у справі, у зв'язку із зверненням суду із судовим дорученням про надання правової допомоги до компетентного органу іноземної держави та усупереч постановленій раніше ухвалі від 10 травня 2016 року визначив 6 місячний строк для виконання такого доручення.

Крім того скаржник вказує, що 24 травня 2016 року суддя Зеленський В.В. постановив ухвали про відкриття апеляційного провадження та закінчення підготовки адміністративної справи за апеляційною скаргою ТОВ АПА «Агросвіт» до розгляду та призначив її на 13 жовтня 2016 року, а наступного дня постановив ухвалу, якою зупинив провадження у справі до вищевказаної дати, у зв'язку із зверненням суду із судовим дорученням про надання правової допомоги до компетентного органу іноземної держави щодо вручення повідомлення про виклик та документів Компанії, яка знаходиться на території Республіки Кіпр.

При цьому скаржник зазначає, що провадження суддею зупинялося двічі та лише через місяць з дня відкриття апеляційного провадження ним вчинялися дії щодо повідомлення Компанії про дату та час апеляційного розгляду.

Скаржник також зауважує, що 13 червня 2016 року суддя Зеленський В.В. постановив ухвали, якими виправив описки в ухвалах від 10 травня 2016 року, 11 травня 2016 року, 24 травня 2016 року та фактично змінив дату апеляційного розгляду з 13 жовтня 2016 року на 30 червня 2016 року. Крім того, цього самого дня суддя постановив ухвалу, якою визнав помилково прийнятою ухвалу суду від 25 травня 2016 року про зупинення провадження у справі за апеляційною скаргою ТОВ АПА «Агросвіт», що не передбачено Кодексом адміністративного судочинства України (далі – КАС України).

Надалі у судовому засіданні 21 липня 2016 року суддя Зеленський В.В. не надав можливості представнику ТОВ АПА «Агросвіт» висловити у повній мірі свою думку щодо постановлених питань, перебував , що, на думку скаржника, свідчить про неповагу до сторони процесу.

При цьому скаржник вказує, що суддя Зеленський В.В. навмисно затягує розгляд справи більш ніж на 5 місяців, а постановленням ухвали про відкриття апеляційного провадження за апеляційною скаргою Компанії грубо порушуються права ТОВ АПА «Агросвіт», що вже призвело до тяжких наслідків, оскільки у ЄДРПОУ містяться відомості щодо особи як керівника ТОВ АПА «Агросвіт», яка не має ніякого відношення до вказаної юридичної особи, вчиняє від її імені юридично значимі дії, чим завдає значної матеріальної шкоди ТОВ АПА «Агросвіт».

За таких обставин скаржник вважає, що у діях судді Зеленського В.В. наявний склад дисциплінарного проступку, передбаченого статтею 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 7 липня 2010 року № 2453-VI, зокрема, безпідставне затягування розгляду справи № 820/1228/16 протягом строку, встановленого законом; грубе одноразове порушення правил суддівської етики, що підриває авторитет правосуддя, у тому числі прояв неповаги під час здійснення судочинства до інших учасників судового процесу; умисне допущення суддею, який брав в ухваленні судового рішення, порушення прав людини і основоположних свобод.

Попередньою перевіркою встановлено, що постановою Харківського окружного адміністративного суду від 1 квітня 2016 року задоволено позов до державного реєстратора відділу державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців Голосіївського району Головного територіального управління юстиції у місті Києві Кучерявого Р.Т. (далі – державний реєстратор), третя особа – ТОВ «Агросвіт» про визнання незаконною та скасування реєстраційної дії, зобов'язання вчинити певні дії.

Не погодившись з вказаною постановою суду ТОВ «Агросвіт» оскаржило її до суду апеляційної інстанції.

Ухвалою судді Зеленського В.В. від 29 квітня 2016 року вказану апеляційну скаргу залишено без руху з підстав, визначених частиною шостою статті 187 КАС України, оскільки до апеляційної скарги не було додано документ, що підтверджував сплату судового збору у встановленому Законом України «Про судовий збір» розмірі.

10 травня 2016 року суддею Зеленським В.В. постановлено ухвалу про відкриття апеляційного провадження за апеляційними скаргами Компанії та державного реєстратора на вищевказану постанову місцевого адміністративного суду.

За змістом частини першої статті 185 КАС України вбачається, що право оскаржити в апеляційному порядку постанову суду першої інстанції мають також особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси чи обов'язки. З пояснень судді Зеленського В.В. вбачається, що постановляючи вищевказану ухвалу він виходив з того, що матеріали справи містили обставини, які свідчили про можливе порушення оскаржуваним рішенням суду прав та інтересів компанії, які потребували перевірки під час розгляду справи у відкритому судовому засіданні.

З-поміж іншого, слід зауважити, що дійсно статтею 186 КАС України визначено, що апеляційна скарга на постанову суду першої інстанції подається протягом десяти днів з дня її проголошення. Однак зі змісту резолютивної частини рішення місцевого адміністративного суду вбачається, що таким судом зазначено інший порядок оскарження, зокрема зазначено, що така постанова може бути оскаржена в десятиденний строк з дня отримання копії постанови.

У своїх поясненнях суддя Зеленський В.В. вказує, що апеляційна скарга Компанії за формою та змістом відповідає вимогам статті 187 КАС України, була подана з дотримання порядку апеляційного оскарження. При цьому скаргником не зазначено у дисциплінарній скарзі будь-яких фактичних даних (доказів, свідчень), які б вказували на порушення вищевказаною юридичною особою строку на апеляційне оскарження, визначеного у постанові місцевого адміністративного суду.

Суддя Зеленський В.В. у наданих поясненнях також вказує, що постановляючи ухвалу від 11 травня 2016 року він виходив з того, що Компанією разом із апеляційною скаргою заявлялося клопотання про вручення судових документів в порядку статті 115-1 КАС України, оскільки останнє знаходилося на території Республіки Кіпр. При цьому суд апеляційної інстанції виходив з того, що повідомлення апелянта по справі та вручення документів по справі, має відбуватись, виходячи з положень двосторонньої угоди між Україною та Республікою Кіпр, шляхом доручення про надання правової допомоги. Суддя Зеленський В.В. також вказує, що строк виконання доручення визначено ним відповідно до вимог Інструкції про порядок виконання міжнародних договорів з питань надання правової допомоги в цивільних справах щодо вручення документів, отримання доказів та визнання і виконання судових рішень, затвердженої спільним наказом Міністерства юстиції України, Державно судової адміністрації України від 27 червня 2008 року № 1092/5/54. Постановляючи ухвалу від 25 травня 2016 року про зупинення апеляційного провадження за апеляційною скаргою ТОВ «Агросвіт» суд також виходив з необхідності виконання вимог, визначених статтею 115-1 КАС України, оскільки матеріали апеляційної скарги слід також було надіслати на адресу іншого апелянта.

Відповідно до пункту 5 частини першої статті 156 КАС України суд зупиняє провадження у справі в разі звернення із судовим дорученням про надання правової допомоги до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави – до надходження відповіді на доручення. Водночас суд наділений правом звернутися з відповідним судовим дорученням до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави у разі якщо в процесі розгляду справи суду необхідно вручити документи, зокрема особам, які проживають за межами України, повістки вручаються в порядку, встановленому

міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України (частина сьома статті 35, статті 115-1 КАС України).

За таких обставин суд, зупиняючи провадження 11 та 25 травня 2016 року у справі № 820/1228/16, діяв у межах повноважень, визначених КАС України.

При цьому зі змісту пояснень судді Зеленського В.В. вбачається, що постановляючи ухвали про виправлення описок, він вважав, що слід визначити дату та час апеляційного розгляду в межах строків розгляду апеляційної скарги, визначених статтею 195-1 КАС України, зокрема на 30 червня 2016 року.

Статтею 169 КАС України визначено, що суд може з власної ініціативи виправити допущені в судовому рішенні цього суду описки, очевидні арифметичні помилки незалежно від того, набрало судове рішення законної сили чи ні. Питання про внесення виправлень суд може вирішити в порядку письмового провадження.

Вказана норма КАС України передбачає можливість виправлення явних описок з метою прибрати неточності, які виникли під час виготовлення тексту рішення, але які не вплинуть на зміну рішення, що було прийнято суддею.

Як вбачається зі змісту постановлених суддею Зеленським В.В. ухвал, вирішуючи питання про виправлення описок чи арифметичних помилок, він не змінював зміст судових рішень, а лише усунув неточності щодо встановлених фактичних обставин, зокрема щодо дати події, яка мала настати.

Крім того, у поясненнях суддя Зеленський В.В. вказав, що судом помилково було прийнято рішення про зупинення апеляційного провадження за апеляційною скаргою ТОВ «Агросвіт», у зв'язку із чим відповідно до вимог частини третьої статті 205 КАС за змістом якої з усіх процесуальних питань суд апеляційної інстанції постановляє ухвали, було ухвалено рішення про визнання як помилково прийнятою власну ухвалу.

Системний аналіз приписів КАС України, зокрема глави 2 КАС України свідчить, що єдиний орган, який уповноважений переглядати судові рішення апеляційного адміністративного суду є суд касаційної інстанції, який наділений повноваженнями скасувати таке рішення. При цьому за змістом статті 156 КАС України підставою для відновлення зупиненого провадження є відсутність обставин, які були підставою для зупинення, що, у свою чергу передбачає постановлення ухвали про відновлення провадження. Тобто суд апеляційної інстанції не наділений повноваженнями самостійно скасовувати прийняті ним рішення, навіть у випадку якщо такі пов'язані із вирішення процесуальних питань, зокрема щодо зупинення провадження у справі.

Водночас у Висновках № 3 (2002) та № 11 (2008) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи також зазначено, що є неприйнятною можливість притягнення судді до відповідальності за здійснення своїх обов'язків, крім випадку умисного правопорушення при здійсненні судових функцій. Тлумачення закону, оцінювання фактів та доказів, які здійснюють судді для вирішення справи, не повинні бути приводом для цивільної або дисциплінарної відповідальності, за винятком випадків злочинного наміру або грубої недбалості (пункт 66 Рекомендації СМ/Рес (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки).

Під час попередньої перевірки не встановлено, що суддею Зеленським В.В. умисно або внаслідок грубої недбалості постановлено ухвали від 25 травня 2016 року та 13 січня 2016 року, які були пов'язані із вирішенням питання про зупинення провадження за апеляційною скаргою ТОВ «Агросвіт», оскільки такі його дії є наслідком його помилкового тлумачення вимог статті 156 КАС України.

У наданих поясненнях суддя Зеленський В.В. також вказує, що листом від 12 травня 2016 року він звернувся до керівника апарату суду щодо необхідності забезпечення перекладу на англійську мову процесуальних документів за апеляційними скаргами Компанії, державного реєстратора та цього самого дня судом апеляційної інстанції було складено судове доручення, виклик (повідомлення), а 7 червня 2016 року на адресу ГТУЮ у Харківській області були надіслані матеріали судового доручення. 14 червня 2016 року судом повторно складено та направлено до виконання судове доручення з урахування постановлених ухвал про виправлення описок. При цьому суддя зауважує, що направлення доручення про вручення документів вимагали складання великого обсягу документів, а також їх перекладу на англійську мову, а відсутність доказів повідомлення Компанії про дату та час розгляду справи стало підставою для відкладення судового засідання з 30 червня 2016 року на 21 липня 2016 року. Зазначені обставини свідчать, що суддею вчинялися дії щодо скерування судового доручення для його виконання.

Зі змісту технічного запису судового засідання від 30 червня 2016 року вбачається, що суддею Зеленським В.В. було в повній мірі надано можливість представнику ТОВ «Агросвіт» висловити свою позицію по справі, щодо поставлених питань в судовому засіданні та ним не допускалися дії, які б виразилися у відсутності витримки, ввічливості, а також неповазі до учасників судового процесу. Зазначені обставини свідчать, що представник ТОВ «Агросвіт» не був позбавлений можливості реалізувати надані йому процесуальні права та представляти юридичну особу в умовах, які не ставили його у суттєво менш сприятливе становище порівняно з іншими сторонами процесу.

21 липня 2016 року розгляд справи судом було відкладено на 22 вересня 2016 року у зв'язку з відсутністю доказів належного повідомлення Компанії, державного реєстратора про дату, час та місце розгляду справи. При цьому у період з 8 серпня 2016 року по 16 вересня 2016 року судді, які входили до складу колегії, визначеної для розгляду такої справи перебували у відпустці, що підтверджується відповідними наказами від 14 липня 2016 року за № 04-06/376, № 04-06/377, № 04-06/377.

За змістом пункту 2 частини першої статті 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 7 липня 2010 року № 2453-VI вбачається, що суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з підстав, зокрема, безпідставного затягування або невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом.

Під час попередньої перевірки встановлено, що тривалий розгляд справи зумовлювався об'єктивними підставами, зокрема неодноразовим відкладенням розгляду справи, у зв'язку із відсутністю відомостей про належне повідомлення

учасників процесу про дату, час та місце розгляду справи, перебуванням суддів із колегиї у відпустці. Слід також зауважити, що за змістом приписів частини десятої статті 103 КАС України визначено, що зупинення провадження в адміністративній справі зупиняє перебіг усіх процесуальних строків у цій адміністративній справі, перебіг процесуальних строків продовжується з дня поновлення провадження.

Вказані обставини свідчать про відсутність безпідставності допущеного затягування з боку судді Зеленського В.В. як обов'язкової ознаки вказаного скаржником дисциплінарного проступку. Крім того, матеріали дисциплінарної скарги не містять будь-яких фактичних даних, які підтверджують доводи скаржника про настання негативних наслідків ТОВ «Агросвіт», у зв'язку із постановленням ухвали про відкриття апеляційного провадження від 10 травня 2016 року.

З урахуванням наведеного за результатами попередньої перевірки дисциплінарної скарги приходжу до висновку, що вона не містить відповідно до вимог пунктів 2-3 частини першої статті 93 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 7 липня 2010 року № 2453-VI конкретних відомостей про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного правопорушення, що відповідно до частини першої статті 92 цього Закону може бути підставою дисциплінарної відповідальності судді та посилення на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені заявником відомості.

Пунктами 2-3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» передбачено, що дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаржнику, якщо вона не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді та посилення на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді.

З огляду на викладене скаргу (заяву) Лупінської О.А. слід залишити без розгляду та повернути скаржнику.

Керуючись статтями 92–93 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 7 липня 2010 року № 2453-VI, статтями 42–44, пунктом 19 розділу III «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя

ухвалив:

скаргу (заяву) Лупінської Олени Альфредівни стосовно судді Другого апеляційного адміністративного суду Зеленського Володимира Вікторовича залишити без розгляду та повернути скаржнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

**Член Другої Дисциплінарної палати
Вищої ради правосуддя**

М.П. Худик